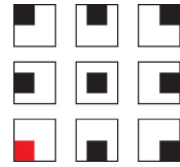


ALINDIANA UNIVERSITY  
BIG ACADEMIC ALLIANCE  
MODERN ART RESEARCH INSTITUTE  
OF THE NATIONAL ACADEMY OF ARTS OF UKRAINE



УНІВЕРСИТЕТ ІНДІАНИ  
ВЕЛИКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ АЛЬЯНС  
ІНСТИТУТ ПРОБЛЕМ СУЧАСНОГО МИСТЕЦТВА  
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ

Nonresidential Scholars Program for Ukraine  
**CONFERENCE PROCEEDINGS**  
**SIXTH ANNUAL INDIANA UNIVERSITY**  
**TARAS SHEVCHENKO UKRAINIAN STUDIES CONFERENCE**  
March 27–29, 2025

Програма нерезидентських стипендіатів для України  
**МАТЕРІАЛИ**  
**ШОСТОЇ ЩОРІЧНОЇ УКРАЇНОЗНАВЧОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**  
**імені ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В УНІВЕРСИТЕТІ ІНДІАНИ**  
27–29 березня 2025 року

Bloomington, Indiana — Kyiv, 2025  
Блумінгтон, Індіана — Київ, 2025

Approved for publication by the Academic Council  
of the Modern Art Research Institute of the National Academy of Arts of Ukraine  
Protocol N9 dated October 28, 2025

Видання затверджено до публікації Вченою радою  
Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України  
Протокол №9 від 28 жовтня 2025 року

© INDIANA UNIVERSITY, 2025  
© MODERN ART RESEARCH INSTITUTE  
OF THE NATIONAL ACADEMY OF ARTS OF UKRAINE, 2025  
© AUTHORS, 2025

## ORGANIZING COMMITTEE

## ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

|                             |                                                                                                        |
|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Sarah Phillips</b>       | Professor, Anthropology, Indiana University                                                            |
| <b>Russell Valentino</b>    | Professor, Slavic and East European Languages and Cultures, Indiana University                         |
| <b>Svitlana Melnyk</b>      | Senior Lecturer, Slavic and East European Languages and Cultures, Indiana University                   |
| <b>Inesa Boichuk</b>        | Program Assistant for the Nonresidential Scholars Program for Ukraine, Indiana University              |
| <b>Asmati Chibalashvili</b> | Deputy Director for Research, Modern Art Research Institute of the National Academy of Arts of Ukraine |

# TABLE OF CONTENTS

## ЗМІСТ

### ENGLISH SECTION АНГЛОМОВНА СЕКЦІЯ

**CHEMERYYS Hanna**

|                                                                                                                  |   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|
| PROSPECTS FOR INTEGRATING PRACTICES OF INCLUSIVE DESIGN<br>INTO THE TRAINING OF FUTURE DESIGNERS IN UKRAINE..... | 7 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|

**KAPAS-ROMANIUK Maryna**

|                                                                                      |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----|
| HOW TO MAINTAIN UKRAINIAN LANGUAGE PROFICIENCY<br>AMONG CHILD FORCED MIGRANTS? ..... | 14 |
|--------------------------------------------------------------------------------------|----|

**LYTVYN Iryna**

|                                                                                                                         |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| THE POTENTIAL OF TECHNOLOGICAL STARTUPS IN UKRAINE'S<br>POST-WAR RECOVERY: SUCCESSFUL CASES OF UKRAINIAN STARTUPS ..... | 22 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**PUKHONSKA Oksana**

|                                                               |    |
|---------------------------------------------------------------|----|
| LITERATURE AS A TEXT OF WAR: MEMORY, EXPERIENCE, TRAUMA ..... | 26 |
|---------------------------------------------------------------|----|

**TSYHVINTSEV Ihor**

|                                                                                                                                          |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| THE POP-CULTURAL FRONT OF INFORMATION WARS: HOW THE MATRIX,<br>MARVEL, AND BLACK MIRROR SHAPE THE POLITICAL CULTURE OF GENERATION Z..... | 32 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

### UKRAINIAN SECTION УКРАЇНОМОВНА СЕКЦІЯ

**АЛЕКСАНДРОВА Галина**

|                                                                                |    |
|--------------------------------------------------------------------------------|----|
| ШЕВЧЕНКО В ЕПІСТОЛЯРНОМУ ДИСКУРСІ<br>МИКОЛИ ІЛІЧА СТОРОЖЕНКА (1836–1906) ..... | 40 |
|--------------------------------------------------------------------------------|----|

**ГОНЧАРЕНКО Надія**

|                                                                                                              |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| МЕМОРІАЛІЗАЦІЯ ЖЕРТВ КОМУНІСТИЧНОГО І НАЦИСТСЬКОГО РЕЖИМІВ:<br>БИКІВНЯ І БАБИН ЯР — ПОДІБНЕ Й ВІДМІННЕ ..... | 45 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**ДАНИЛЕВСЬКА Оксана**

|                                                                                                                                      |    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДЕКОЛОНІЗАЦІЇ СЕМАНТИЧНОГО ПРОСТОРУ<br>УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛЬНИХ ПІДРУЧНИКІВ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ ..... | 51 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**ІСАПЧУК Юлія**

|                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------|----|
| ТЕРАПЕВТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АФРИКАНСЬКИХ ЛІТЕРАТУР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ УЧНІВ ..... | 57 |
|----------------------------------------------------------------------------|----|

**КУЦАЄВА Тамара**

|                                                                                                                  |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| ЄВРЕЇ ТУНІСУ В АНТРОПОЛОГІЧНИХ СТУДІЯХ ФЕДОРА ВОВКА:<br>ПОВНОРОЗМІРНІ ФІЗИЧНІ ФОТОГРАФІЇ ЧОЛОВІКА ТА ЖІНКИ ..... | 63 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**ЛЮБОВЕЦЬ Надія**

|                                                                                                                                                                                         |    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| СПОГАДИ ПРО РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКУ ВІЙНУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ<br>УКРАЇНСЬКОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ: РОЛЬ ОСОБИСТИХ ІСТОРІЙ У ЗБЕРЕЖЕННІ ПАМ'ЯТІ<br>ТА КОНСТРУЮВАННІ КОЛЕКТИВНОГО ДОСВІДУ ..... | 70 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**МАРЧЕНКО Наталія**

|                                                                                                      |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| УКРАЇНСЬКА КНИЖКА ДЛЯ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА 2014–2024 РР.:<br>ТРАВМА / ТРАНСФОРМАЦІЯ / ІДЕНТИЧНІСТЬ ..... | 77 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|

**МИХАЙЛЮК Марина**

|                          |    |
|--------------------------|----|
| АКЦІЯ-1005 В КИЄВІ ..... | 85 |
|--------------------------|----|

**РОГОЖА Марія**

|                                                          |    |
|----------------------------------------------------------|----|
| ПРАКТИКА МЕМІВ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ..... | 96 |
|----------------------------------------------------------|----|

**СМОРЖЕВСЬКА Оксана**

|                                                  |     |
|--------------------------------------------------|-----|
| ПОСТМОДЕРНІЗМ УКРАЇНИ: ХРАМОВА АРХІТЕКТУРА ..... | 105 |
|--------------------------------------------------|-----|

**ТОМАЗОВ Валерій**

|                                                                            |     |
|----------------------------------------------------------------------------|-----|
| «ХАЙ НАШІ ДІТИ БУДУТЬ ВІЛЬНІ УКРАЇНЦІ»: БИТВА ЗА СХІДНУ СЛОБОЖАНЩИНУ ..... | 109 |
|----------------------------------------------------------------------------|-----|

**ЧІБАЛАШВІЛІ Асматі**

|                                                                   |     |
|-------------------------------------------------------------------|-----|
| ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ФУНКЦІЙ МИСТЕЦТВА В КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНИХ КРИЗ..... | 117 |
|-------------------------------------------------------------------|-----|

**ШИРОН Юлія**

|                                                                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ МЕТОДИ МЕНЕДЖМЕНТУ<br>У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ: ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ТА ПРИКЛАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ..... | 122 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|

## ІСАПЧУК Юлія

Кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Україна), гостьова дослідниця Африканських студій Університету Індіани (США)

<https://orcid.org/0000-0001-7542-6100>

e-mail: y.isapchuk@chnu.edu.ua

# ТЕРАПЕВТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ АФРИКАНСЬКИХ ЛІТЕРАТУР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ УЧНІВ

Література як словесний вид мистецтва та словесні художні образи виконують різні функції (виховну, естетичну, рецептивну, ігрову тощо). Вивчення літератури в ЗЗСО, крім, наприклад, розвитку пізнавальної та комунікативної компетенцій, сприяє терапії словом (Шуляр, Гладишев, 2022). У сучасних українських реаліях фіксується потреба у «втечі від реальності» шляхом занурення у різноманітні фікційні світи, що допомагає ширше поглянути на проблеми та адекватно сприймати виклики життя.

Зацікавлення питанням терапевтичного потенціалу мистецтва фіксується з давніх часів, починаючи від Античності. Так, ще видатні мислителі Платон і Аристотель наголошували на моральній та емоційній користі мистецтва як такого. Їхні ідеї лягли в основу сучасного розуміння терапевтичного потенціалу літератури (Р. Інгарден, Г. Р. Яусс, В. Ізер, У. Еко, М. Еліаде, П. Рікер) з позиції реципієнта (Тичініна, 2024). Апелювання до читацьких запитів, у нашому випадку, здобувачів освіти, є важливим фактором для оптимального розкриття опцій бібліотерапії або книготерапії.

Очевидно, що прослідкувати терапевтичну властивість словесного мистецтва можна на основі жанро-родових означників текстів (Комарницька, 2024; Шуляр, Гладишев, 2022, с. 42–45), обмежитися конкретною персоналією (Тичініна, 2024) або зосередитися на літературі певних регіонів, країн тощо. Зі свого боку, пропонуємо розширити умовний список книготерапії за рахунок актуальних і доступних україномовним читачам зразків літератури Тропічної Африки, яка практично відсутня в освітньому просторі України (Ісапчук, 2024, с. 201). При цьому спробуємо врахувати пізнавально-вікові особливості учнів, адже ефект від умотивованого читання посилює терапію словом.

Як відомо, знайомство дітей з літературою відбувається за допомогою фольклору. Тому жанр літературної казки сприймається як універсальний інструментарій бібліотерапії, виокремлюючись в казкотерапію як психологічний напрям з к. ХХ ст. (Кобзева, 2022; Саврасова-В'юн, 2023). Отож у молодшій школі поряд з вивченням наявних літературних казок народів Африки доцільно залучити упорядковане видання **«Африканські казки»** (2017). Маємо справу з невеличкою, гарно ілюстрованою збіркою, що складається з п'яти записаних казок різних народів Республіки Конго та Демократичної Республіки Конго. У передмові до книжки Р. К. М. Піно (н. 1972) підкреслює цінність цих живих оповідок, які автор-укладач чув у юнацькі роки, позаяк вони, окрім пояснення довколишнього світу, виконують акумулятивну та комунікативну функцію між поколіннями. Ці казки звучать досить сучасно (приміром, згадується літак), і спрямовані на європейського читача, який знайомиться з африканським побутом, тваринним і рослинним світом. На нашу думку, найбільш показовою видається казка під назвою *«Троє*

*незадоволених*», де мовиться про скарги на життя, що лунають з уст трьох колоритних тварин: слон, квочка та газель (Африканські казки, 2017, с. 27–40). Вона дозволяє дітям поміркувати над питанням «Чому я саме такий, а не інакший?», «Чи заслуговую я бути іншим?», адже показує унікальність кожної живої істоти і застерігає від недоречних змін власного Я по відношенню до себе та оточення. У такий спосіб учні початкових класів можуть, як помітити свій нездоровий егоїзм, так і навчитися цінувати свою неповторність.

У середній школі, зокрема в 5-му класі, продовжується вивчення літературних казок різних народів світу, тому для варіативної частини програми запропонуємо сучасне видання **«Ловіть казку! Фольклор народів Кенії»** (2024). Ця добірка, крім 70 народних казок, містить приказки й прислів'я, словник термінів та коментарі від упорядника, знаного українського дослідника казок Ігоря Туржанського. На відміну від вище розглянутої книжки, тут учні мають можливість ширше відкрити для себе традиційний спосіб життя і мислення багатьох народів Кенії, а також зануритися в екзотичний світ африканської міфології та культури. Художні засоби (метафори, гіперболи, антитези) посилюють емоційний зв'язок між казковими персонажами та читачами, дозволяють порівняти свою поведінку з вчинками казкових героїв (переважно чарівних казок і тваринного епосу). Наприклад, казка з викличною назвою *«Убийте дорослих!»* (Ловіть казку!, 2024, с. 55–57) може компенсувати прагнення дітей змінити правила старших та позбутися надмірної, на їхній погляд, опіки, оскільки показує руйнівні наслідки життя без контролю дорослих. Цей уявний досвід, набутий під час читання, на наше переконання, важливий для воєнного суспільства, що властиво обмежує права своїх громадян для адекватного функціонування держави як системи. Або ж прислів'я народу календжин *«Той, хто вирушив на війну, схожий на того, хто лишився в тилу»* (Ловіть казку!, 2024, с. 166) резонує сучасним українцям, незалежно від віку, і дозволяє поміркувати про самовідповідальність цивільного населення перед викликами сьогодення.

Для учнів 9-го класу радимо книжку Кейтлін Аліфіренки, Мартіна Ґанди і Ліз Велч **«Я завжди писатиму у відповідь: як один лист змінив двоє життів»** (2015). Перед нами епістолярний роман дорослішання або ініціації, що презентує справжню історію дивовижної дружби двох підлітків (американки Кейтлін і зімбабвійця Мартіна), а також показує роль освіти як іманентної складової успіху. Потенційність реципієнтів саме останнього класу середньої школи зумовлена тим, що на цей період припадає вибір їх подальшого життєвого та освітнього вектору руху, оскільки учні або продовжують навчання у старшій школі, або обирають заклади спеціальної професійної освіти, що перегукується з ідейними «імпульсами» книжки.

Співставлення двох контрастних світів з порівнянням відмінних політичних режимів (американська демократія та зімбабвійська диктатура), систем освіти (доступність і недоступність), побутових умов (середній клас у Пенсильванії та міські нетрі у Мутаре) спонукає учнів до саморефлексії з оцінкою своїх стартових позицій, істинних прагнень й шляхів досягнення мети. Лейтмотиви добра, щирості та цілеспрямованості доповнює легкий для сприйняття стиль оповіді, розкриваючи актуальні проблеми підлітків.



**Іл. 1. Учнівський воркшоп «Я завжди писатиму у відповідь: як один лист змінив двоє життів» в аспекті мотиваційної літератури для підлітків». Інтернет-джерело: <https://www.facebook.com/share/p/1Nefc4YKQM/>.**

Проте імпліцитними читачами цього листування можуть бути дорослі, особіно міленіали, які зростали разом з Кейтлін (н. 1985) та Мартіном (н. 1983), народжених у 1980-ті рр. На наш погляд, український контекст особливо складних 1990-х рр. поглиблює сприйняття цієї зворушливої історії, а її спільне (сімейне) читання сприятиме кращій комунікації між різними генераціями (батьки і діти) та розвитку емпатії, що важливо для опрацювання травм (пост)колоніального соціуму.

Зазначимо, що взимку 2024 р. на базі Чернівецького ліцею № 7 разом з учителькою зарубіжної літератури Діонісією Березницькою проведено учнівський воркшоп «Я завжди писатиму у відповідь: як один лист змінив двоє життів» в аспекті мотиваційної літератури для підлітків».

Обговорення прочитаної книжки з групою охочих ліцеїстів супроводжувалося детальним аналізом ключових моментів з листування, обміном думок про цінність освіти у першій чверті ХХІ ст. й можливостей для реалізації задумів. Проведене анонімне анкетування зафіксувало узагальнені враження учнів відповідно до освітньо-рецептивної мети воркшопу (Ісапчук, 2024, с. 202–203). Отримано дуже позитивні відгуки з проханням про включення цього тексту до шкільної програми. На наше переконання, книжка долучає учнів до постколоніального, імагологічного та міжкультурного дискурсів сучасного літературного процесу і водночас є яскравим прикладом підліткової мотиваційної літератури.

Покликаючись на окреслений вище освітній захід, здійснено дидактичну розробку уроку із позашкільного читання, що складається з 10 завдань для різних форм взаємодії між учасниками освітнього процесу (див. дет. Ісапчук, 2025). Зауважимо, що вже дорослі Кейтлін та Мартін дуже відкриті до спілкування, дають інтерв'ю та проводять (онлайн) зустрічі-обговорення з читачами по всьому світу, приділяючи особливо увагу учням. Тому таку опцію

спілкування з автор(к)ами доцільно використовувати, до прикладу, під час проведення інтегрованого заняття із зарубіжної літератури та англійської мови.

З учнями старшої школи доречно вивчати ускладнені для сприйняття тексти більших форматів, які потребують певної літературознавчої та світоглядної бази. Звернемо увагу на 2 прозові тексти з корпусу сучасної англomовної нігерійської літератури відомих представників «нової африканської літератури». Перший — це роман **«Половина жовтого сонця»** (2006) Чімаманди Нґозі Адічі (н. 1977), в якому презентовану трагедію постколоніального покоління молодих людей під час громадянської війни у Нігерії та боротьби за існування держави Біафра (1967–70). При чому авторка майстерно акцентує поетику (до)воєнного повсякдення звичайних людей. У такий спосіб читачі мають можливість «прожити» екзистенціали самотності, страху, тривоги, любові, свободи, віри, подібно до учасників війни (пор. з есе Е. Юнґера «Війна як внутрішнє переживання») (Калинич, 2024).

Другий — це роман **«Рибалки»** (2015) Чіґозі Обіюми (н. 1985), що непрямо продовжує діалог з попереднім текстом у формі сімейної притчі-трагедії або роману-дорослішання з фаволою про чотирьох конфліктуючих братів. Братовбивство одного з них змінює подальші долі усієї родини, що сприймається як алегорія-алюзія на ворожнечу між трьома основними народами Нігерії (іґбо, йоруба та хауса), які намагаються зрозуміти своє колоніальне минуле і спільно побудувати здоровий постколоніальний соціум. Об'єднує ці романи також вибір наратора: і підліток у Ч.Н. Адічі, й дитина в Ч. Обіюми наближують оповідь до реципієнтів-школярів. Терапевтичний потенціал цих текстів полягає в опрацюванні художніх моделей, що демонструють функціонування (по)воєнних суспільств, форми адаптації «недорослих» до змін та шляхи подолання внутрішніх травм постколоніальної нації, що виборює свою незалежність.

До того ж додаємо до свого списку мультикультурні тексти, дотичні до теми Африки. Наприклад, варто заохочувати учнів до читання, послуговуючись популярністю жанрової літератури, особісно фентезі. Так, трилогія-бестселер **«Спадок Ор'їші»** (2018–2024) молоді афро-американської авторки нігерійського походження Томі Адеємі (н. 1993) може стати містком для тинейджерів під час знайомства з культурою Чорного континенту, позаяк трилогія побудована на міфології африканського народу йоруба. Підкреслимо, що її центральними персонажами є підлітки (Зейлі, Амарі, Зайна), оповідь яких апріорі ближча читачам-одноліткам. Кожен роман трилогії містить заголовок зі словом «діти»: **«Діти кістки й крові»** (2018), **«Діти помсти й честот»** (2019) та **«Діти болю й безвладдя»** (2024). Помітно, що ці назви виразно натякають на боротьбу дітей за своє право на життя, що суголосно нашим реаліям. Різні наративні рівні трилогії посилюють саморефлексуючий маркер оповіді, що захоплює своєю пригодницько-романтичною фаволою і легким стилем, прикметним для літератури young adult. Дослідники наголошують, що знайома читачам «гострота сюжету» дозволяє «повноцінно “проживати” почуття, що визначають внутрішній світ персонажів, зіставляти цей емоційний світ із власними потребами» (Шуляр, Гладишев, с. 42). У такий спосіб українські учні, з одного боку, «тікають від реальності» в уявні світи, а, з іншого боку, мають можливість побачити конкретні кроки для вирішення проблем соціуму в стані затяжної війни.

На останок зазначимо, що загалом відчувається необхідність розширення корпусу художніх текстів у шкільній програмі із зарубіжної літератури, із залученням маловідомих

літературних регіонів, щоб вони презентували свої культури без посередників. До прикладу, наявний у програмі «класичний» роман про Африку «Серце п'тьми» (1899) Джозефа Конрада (1857–1924), видатного британського автора, польського походження, родом з українського міста Бердичів, дає застаріле імперське бачення іншої автохтонної культури. Адже важливо чути справжні голоси Інших/Чужих, щоб краще розуміти і позиціонувати себе, зважаючи на переосмислення світової літератури як інструментарію ідеологічної боротьби України з колоніальним минулим та враховуючи запити на формування актуальної стратегії якісної національної освіти.

Отож, екзотична, на перший погляд, для українських учнів література африканського континенту насправді містить у собі значний терапевтичний потенціал для опрацювання травм (пост)колоніального та (пост)воєнного суспільства, пропонуючи художні моделі, що посилюють (само)рефлексію, мотивують та зцілюють словом.

### Список використаних джерел

1. Адеємі, Т. (2019). *Діти кістки й крові*; пер. з англ. О. Оксенич. Книголав.
2. Адеємі, Т. (2021). *Діти помсти й чеснот*; пер. з англ. О. Оксенич. Книголав.
3. Адеємі, Т. (2024). *Діти болю й безвладдя*; пер. з англ. Ж. Карпенко. Книголав.
4. Адічі, Ч.Н. (2023). *Половина жовтого сонця*; пер. з англ. О. Гординчук та І. Савюк. Книголав.
5. Аліфіренка К., Ґанда М., & Велч Л. (2018). *Я завжди писатиму у відповідь: як один лист змінив двоє життів*; пер. з англ. О. Гординчук. Книголав.
6. *Африканські казки* (2017) / Р.К.М. Піно, К. Родлер; пер. з нім. В. Кам'янець. Книги-XXI; Чорні вівці.
7. Ісапчук, Ю. (2024). Вивчення літератури африканського континенту у ЗЗСО в аспекті мотиваційної літератури для підлітків. *«Платон мені друг, але істина дорожча»: теоретико-практичні та методологічні аспекти розвитку сучасних гуманітарних наук*: зб. матеріалів II Міжнародної молодіжної конференції (1 березня 2024 року, м. Чернівці). Чернівці, 201–203.
8. Ісапчук, Ю. (2025). Уроки із позакласного читання для учнів 9-го класу («Я завжди писатиму у відповідь: як один лист змінив двоє життів» Кейтлін Аліфіренки, Мартіна Ґанди, Ліз Велч). *Методика викладання зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти* / Ю. Ісапчук, А. Тичініна, А. Сажина, Н. Нікоряк, К. Калинич, П. Рихло, Р. Дзик, Г. Іванчук. Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 214–223.
9. Калинич, К. (2024). Екзистенційні виміри війни в есе Ернста Юнґера «Війна як внутрішнє переживання». *Питання літературознавства*, (110), 201–217. <https://doi.org/10.31861/pytlit2024.110.201>.
10. Кобзева, І. (2022). Подолання психічної травми у дітей засобами казкотерапії. *Вісник Дніпровської академії неперервної освіти. Серія: Філософія. Педагогіка*, 1, 66–72.
11. Комарніцька, Л. (2024). Поезія як психотерапевтичний засіб: теоретичне обґрунтування. *Соціальна робота і психологія: освіта і наука*, (1), 34–39. <https://doi.org/10.32782/3041-1351/2024-1-5>.
12. *Ловіть казку! Фольклор народів Кенії* (2024); пер. укр. мовою, уп. І. Туржанського. Вид. дім «Букрек».

13. Обіома, Ч. (2017). *Рибалки*; пер. з англ. В. Ракуленка. Книжковий клуб «Клуб Сімейного Дозвілля».
14. Саврасова-В'юн, Т. (2023). Літературна казка як терапевтичний інструмент. *Габітус*, (48), 146–150. <https://doi.org/10.32782/2663-5208>.
15. Тичініна, А. (2024). Терапевтична функція художнього образу: поетика біблійних образів Сергія Жадана. *Питання літературознавства*, (110), 36–61. <https://doi.org/10.31861/rytlit2024.110.036>.
16. Шуляр, В., & Гладишев, В. (2022). Бібліотерапевтичний потенціал літературних творів. *Вересень*. 1 (92), 38–49. <https://doi.org/10.54662/veresen.1.2022.03>.